

LKA.410.001.10.2019
P/19/001

NACZELNIK WYDZIAŁU DROG

Jacek Hawel

04. KWI. 2019

URZĄD MIASTA RYBNIKA
KANCLARIA (I)
02.04.2019
nr kores. 2019/69130
ilość załączników 1

W Z. PREZYDENTA MIASTA

Piotr Mastowski
Zastępca Prezydenta

PEŁNOMOCEŃSTWO PRZEZYTANIE
04.10.2019 Gospodarka Przestrzennej

Tomasz Cioch

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/19/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Rybnika, ul. Bolesława Chrobrego 2, 44-200 Rybnik ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Kuczera, Prezydent Miasta, od 8 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 2-9)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r, o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Mariusz Krynke, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/43/2019 z dnia 18 stycznia 2019 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, wykorzystania przez Urząd dotacji z budżetu środków europejskich na realizację projektu „Budowa Regionalnej Drogi Racibórz-Pszczyna na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik – etap I”³, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Województwem Śląskim z 20 grudnia 2016 r.

Podstawą sformułowania oceny wymienionego wyżej obszaru były w szczególności następujące działania kontrolne:

- kontrola realizacji Projektu zgodnie z wnioskiem i umową o dofinansowanie,
- kontrola zakresu i postępu zrealizowanych w 2018 r. zadań w ramach Projektu,
- kontrola wykorzystania środków oraz ocena rezultatów.

Opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Urząd jest jednostką organizacyjną Miasta Rybnika⁴ (miasto na prawach powiatu, województwo śląskie), przy pomocy której Prezydent Miasta Rybnika wykonuje zadania publiczne, w tym zadania z zakresu administracji rządowej wynikające z ustaw.

W okresie realizacji Projektu współfinansowanego środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, komórką organizacyjną Urzędu wykonującą zadania inwestora w stosunku do budowanej Drogi Regionalnej Racibórz – Pszczyna

¹ Dalej: Urząd.

² Dz.U. z 2019 r. poz. 489; dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: Projekt.

⁴ Dalej: Miasto.

współfinansowanej z funduszy europejskich oraz zarządzanie projektem Drogi Regionalnej Racibórz-Pszczyna był Referat Budowy Drogi Regionalnej⁵ funkcjonujący w Wydziale Dróg.

IV. Ocena

W ocenie NIK, środki europejskie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020 były wykorzystane przez Urząd w 2018 r. zgodnie z celem i zakresem określonym w Umowie o dofinansowanie realizacji Projektu.

NIK ocenia negatywnie natomiast okoliczności i sposób wydłużenia w 2017 r. terminów na wykonanie robót budowlanych ustalonych w umowie z 25 kwietnia 2017 r., obejmujących budowę nowego śladu drogi wojewódzkiej nr 935 na odcinku od ronda Raciborskiego w Żorach do ul. Wodzisławskiej w Rybniku, co nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych⁶. Urząd nie dopełnił także obowiązku przekazywania na bieżąco do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego (IZ RPO WSL)⁷ informacji o zmianach dotyczących zawartej 25 kwietnia 2017 r. przez Miasto umowy na wykonywanie robót budowlanych w ramach Projektu.

NIK zwraca ponadto uwagę na ryzyko przekroczenia terminu ustalonego w umowie o dofinansowanie na dzień 30 czerwca 2020 r., z uwagi na zaistniałe opóźnienia w wykonaniu robót budowlanych w ramach jednego z czterech zadań Projektu, tj. ww. zadania nr 2, polegającego na budowie nowego śladu drogi wojewódzkiej nr 935 na odcinku od ronda Raciborskiego w Żorach do ul. Wodzisławskiej w Rybniku.

V. Wyniki kontroli

Opis stanu
faktycznego

1. Zgodnie z zawartą z Województwem Śląskim umową o dofinansowanie z dnia 20 grudnia 2016 r.⁸, realizacja Projektu była zaplanowana na okres od 4 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2020 r. Rozpoczęcie budowy nastąpiło 25 kwietnia 2017 r. i było kontynuowane w 2018 r.

Przedmiotem Projektu była budowa I etapu drogi o przekroju 2x2⁹, która będzie stanowiła nowy ślad drogi wojewódzkiej nr 935 na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik i tworzyła jego południową obwodnicę.

Etap I obejmował odcinek o długości 10,22 km od ronda Raciborskiego na tzw. Północnej obwodnicy Żor do skrzyżowania z ul. Wodzisławską. W ramach inwestycji założono wybudowanie 5 bezkolizyjnych węzłów komunikujących nową arterię z dotychczasowym układem drogowym oraz 13 obiektów na kolizjach z drogami, torami kolejowymi i rzekami.

(dowód: akta kontroli str. 38, 95, 986-989, 993-995, 998)

Podstawowym celem Projektu wg wniosku o dofinansowanie (stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie) było umożliwienie szybkiego i bezpiecznego

⁵ Zwany dalej także: „RBDR”.

⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986, ze zm., zwanej dalej także: „ustawą Pzp”.

⁷ Zarząd Województwa Śląskiego.

⁸ Nr UDA-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-00, zmienionej aneksem nr 1 (UDA-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-01) z dnia 2 czerwca 2018 r. dalej: umowa o dofinansowanie.

⁹ Droga dwujezdniowa po dwa pasy ruchu na każdej jezdni,

dojazdu do autostrady A1 będącej częścią korytarza sieci TEN-T¹⁰. We wniosku o dofinansowanie założono, że wskaźniki produktu¹¹ zostaną osiągnięte w dniu rzeczowego zakończenia projektu, tj. 30 czerwca 2020 r., a wskaźniki rezultatu¹² - w okresie roku od rzeczowego zakończenia inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 10-125)

Całkowita wartość Projektu określona w umowie o dofinansowanie wyniosła 433 700,0 tys. zł¹³, w tym dofinansowanie ze środków europejskich 289 989,9 tys. zł. W 2018 r. przyznano 131 469,2 tys. zł¹⁴, natomiast wykorzystano 118 174,4 tys. zł¹⁵. Wszystkie otrzymane w 2018 r. środki zostały rozliczone, a wyższa niż wykorzystana w 2018 r. kwota dofinansowania wiązała się ze zwrotem przez Miasto zaliczki w kwocie 13 294,8 tys. zł (tj. 35% otrzymanej 18 lipca 2018 r. kwoty 38 278,5 zł) z powodu opóźnienia robót.

(dowód: akta kontroli str. 72, 136-597, 598, 1806-1819, 1484-1485)

Kwota przyznanych i otrzymanych z IZ RPO WSL środków EFRR w okresie od początku realizacji projektu do końca 2018 r. wyniosła 147 879,8 tys. zł (refundacje i zaliczki). Poniesione od początku realizacji Projektu do końca 2018 r. wydatki kwalifikowalne wyniosły 184 353,2 tys. zł (przy planowanych według umowy o dofinansowanie – 389 666,7 tys. zł), a rozliczona kwota objęta dofinansowaniem EFRR - 135 975,8 tys. zł (przy planowanej – 289 989,9 tys. zł), z czego 134 585,0 tys. zł ze środków przyznanych/otrzymanych w 2017 r. i 2018 r. oraz 1 390,8 tys. zł ujętych do refundacji w kolejnym wniosku o płatność¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 1842-1843, 568)

2. Zaplanowane we wniosku o dofinansowanie zadania obejmowały:

- Zadanie nr 1 - nabycie nieruchomości – wartość zadania 83 000,0 tys. zł, dofinansowanie 28 999,0 tys. zł, wg wniosku o płatność za okres od 6 grudnia 2018 r. do 16 stycznia 2019 r.¹⁷, postęp finansowy tego zadania od początku realizacji Projektu wyniósł 40 % (wydatki kwalifikowalne 38 966,7 tys. zł zrealizowano w kwocie 15 449,2 tys. zł).
- Zadanie nr 2 - budowa nowego śladu drogi wojewódzkiej nr 935 na odcinku od ronda Raciborskiego w Żorach do ul. Wodzisławskiej w Rybniku – 349 050,0 tys. zł, dofinansowanie 259 763,0 tys. zł, wg ww. wniosku o płatność nr WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-016-01 postęp finansowy tego zadania

¹⁰ Transeuropejska Sieć Transportowa - instrument służący koordynacji oraz zapewnieniu spójności i komplementarności inwestycji infrastrukturalnych, którego kwestie uregulowano w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, str. 1—128).

¹¹ Liczba wybudowanych obwodnic – 1 szt. oraz długość wybudowanych dróg wojewódzkich – 10,22 km.

¹² Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich – docelowo 27 451 171 zł/rok i w przewozach towarowych – 5 114 649 zł/rok.

¹³ Wydatki kwalifikowalne Projektu zaplanowano w wys. 389 666,7 tys. zł

¹⁴ Kwota przyznana obejmuje środki europejskie otrzymane w 2018 r. z tytułu refundacji i zaliczek, w tym 1 969,9 tys. zł refundacji dot. wniosku o płatność złożonego w 2017 r.

¹⁵ Kwota wykorzystana obejmuje:

- otrzymane w 2018 r. refundacje w łącznej kwocie 20 051,1 tys. zł (wg rachunku bankowego 20 047,3 tys. zł plus kwota 3,8 tys. zł uzupełniona przez Miasto w związku z potrąconymi odsetkami od WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16), w tym 1 969,9 tys. zł dot. wniosku o płatność złożonego w 2017 r.,

- zaliczki otrzymane w 2018 r. i rozliczone w łącznej kwocie 98 123,3 tys. zł do dnia złożenia wniosku o płatność WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-016, tj. do 18 stycznia 2019 r.

¹⁶ Rozliczone we wniosku o płatność nr WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-016za okres od 6 grudnia 2018 r. do 16 stycznia 2019 r., złożony 17 stycznia 2019 r. i zatwierdzony do wypłaty 11 lutego 2019 r., obejmujący wniosek o zaliczkę, wniosek o refundację, rozliczenie zaliczki i sprawozdanie.

¹⁷ Nr WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-016

wyniósł 47,93% (wydatki kwalifikowalne 349 050,0 tys. zł zrealizowano 167 294,1 tys. zł).

- Zadanie nr 3 - nadzór inwestorski – 1 600,00 tys. zł, dofinansowanie 1 190,7 tys. zł, wg ww. wniosku o płatność nr WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-016-01 postęp finansowy tego zadania wyniósł 100% (wydatki kwalifikowalne 1 600,0 tys. zł, zrealizowano 1 600,0 tys. zł).
- Zadanie nr 4 - promocja projektu – 50,0 tys. zł, dofinansowanie 37,2 tys. zł, wg ww. wniosku o płatność nr WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-016-01 postęp finansowy tego zadania wyniósł 20% (wydatki kwalifikowalne 50,0 tys. zł, zrealizowano 10,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 110, 116, 568)

Zadanie nr 1 nie zostało zakończone w terminie określonym we wniosku o dofinansowanie, który minął 31 grudnia 2018 r.

Prezydent Miasta w wyjaśnieniach podał, że *głównym i jedynym powodem opóźnień w realizacji tej części projektu jest opóźnienie w wydawaniu decyzji odszkodowawczych przez Wojewodę Śląskiego. (...) Zgodnie z art. 12 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych z dnia 10 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1474) decyzję ustalającą wysokość odszkodowania za przejętą nieruchomość wydaje organ, który wydał decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. (...) Od wydanych decyzji o ustaleniu odszkodowania zostały wniesione odwołania przez byłych właścicieli przejętych nieruchomości oraz Miasto. Odwołania te są rozpatrywane przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.*

Prezydent stwierdził również, że: *Opóźnienia, które powstały na chwilę obecną nie wpływają na realizację całego projektu i nie zagrażają terminowi zakończenia Projektu wynikającemu z umowy o dofinansowanie.* Prezydent Miasta oświadczył także, że wystąpi do IZ RPO WSL o zmianę terminu realizacji tego zadania.

(dowód: akta kontroli str. 110, 1727, 1729A)

Zadanie nr 2, realizowane na podstawie umowy zawartej 25 kwietnia 2018 r. na kwotę 371 568,5 tys. zł brutto¹⁸, obejmujące wykonanie w czterech etapach drogi regionalnej o łącznej długości 10,221 km, w tym m.in. 5 węzłów komunikacyjnych¹⁹ oraz 13 obiektów drogowych (mostów i wiaduktów)²⁰, zostało zrealizowane wg stanu na 31 grudnia 2018 r. w zakresie rzeczowym w ok. 55 %. Oględziny trzech wybranych obiektów potwierdziły stopień zaawansowania robót przedstawiony w protokołach odbioru załączonych do faktur za wykonane prace na tych obiektach. Zaawansowanie finansowe tego zadania na koniec 2018 r. wynosiło ok. 53 %.

Zastępca Prezydenta, odnosząc się do zaawansowania realizacji Projektu na koniec 2018 r. oraz zagrożeń i ryzyka niedotrzymania terminu zakończenia jego realizacji, stwierdził: *Termin zakończenia rzeczowej realizacji zadania związanego z budową Regionalnej Drogi Racibórz - Pszczyna w związku z brakiem możliwości wycinki drzew ustalono na dzień 3 września 2019 roku. Mając na uwadze dotychczasowe*

¹⁸ Po aneksie nr 17 z 17 grudnia 2018 r. Pierwotne wynagrodzenie wynosiło 352 567,2 tys. zł, a jego zwiększenie wynikało z konieczności realizacji robót dodatkowych.

¹⁹ Skrzyżowania z ulicami: Gotartowicką, Świerkłańską, Chwałowicką, Śródmiejską, Wodzisławską.

²⁰ Obiekty w ciągu drogi regionalnej: MGP-01 nad potokiem Kłokocinka, WGP-02 nad linią kolejową Kopalni Piasku Kotłarnia, WGP-03 nad ulicą Gotartowicką, WD-04 w ciągu ulicy Boguszowickiej, WGP-05 nad ul. Ziemską i potokiem Boguszowickim, WGP-06 nad ul. Świerkłańską, WGP-06A nad bocznica kolejową, WGP-07 nad ulicą Chwałowicką, WGP-08 nad liniami kolejowymi nr 140, 957, 688, WGP-09 w ciągu łącznicy L05 na węźle Śródmiejskim, MGP-10 nad rzeką Nacyną, WD-11 w ciągu łącznicy L05 na węźle Śródmiejskim, WD-12 w ciągu ul. Wodzisławskiej.

zaawansowanie robót dotrzymanie tego terminu będzie wymagało od Wykonawcy nadzwyczajnej mobilizacji. Obecne opóźnienia w stosunku do harmonogramu robót (...), który zakładał zakończenie robót 3 września 2019 roku wynoszą około 2 miesiące. Inżynier Kontraktu zwracał na to uwagę na poszczególnych Radach Budowy. Na powyższą sytuację mają wpływ:

- roboty dodatkowe związane z odmiennymi warunkami gruntowo-wodnymi i konieczność wykonania dodatkowych wzmocnień podłoża
- obecna sytuacja na rynku budowlanym w tym rosnące ceny materiałów i usług, brak możliwości pozyskania siły roboczej. Powyższe było bardzo widoczne w zakresie transportu materiałów w tym głównie masy mineralno-bitumicznej.
- brak dostępności materiałów do wykonywania robót.

Należy nadmienić, że zapisy umowy nie przewidują waloryzacji cen materiałów i usług, natomiast wycena Wykonawcy została sporządzona w oparciu o realia cenowe z 2016 roku. Wykonanie zadania do 3 września 2019 r. wydaje się wyjątkowo trudne, jednak jego zakończenie do końca 2019 wydaje się realne."

(dowód: akta kontroli str. 990-991)

Zastępca Prezydenta stwierdził, że przewidywany termin zakończenia realizacji Projektu ustalony w umowie o dofinansowanie na 30 czerwca 2020 r. zostanie dochowany.

(dowód: akta kontroli str. 1483)

NIK zauważył, że zakończenie realizacji Projektu uzależnione jest w znacznej mierze od zakończenia robót budowlanych, a Wykonawca robót budowlanych w złożonych wyjaśnieniach podał, że mimo dokładania starań dla zakończenia tych robót w grudniu 2019 r., termin realizacji umowy na roboty budowlane ustalony na 3 września 2019 r. może ulec kolejnemu wydłużeniu, z uwagi na konieczne dalsze wprowadzanie zmian w dokumentacji oraz aktualną sytuację na rynku budowlanym, tzn. gwałtowny wzrost cen materiałów, usług, transportu oraz brak wykwalifikowanej kadry i sił roboczych.

(dowód: akta kontroli str. 1787)

Umowa na roboty budowlane²¹ z dnia 25 kwietnia 2017 r., której przedmiotem było:

- zadanie nr 1: Budowa Regionalnej Drogi Racibórz – Pszczyna etap I do IV: km 0,0+000 do 10+221,00 w Rybniku i Żorach,
- zadanie nr 2 Budowa Drogi Śródmiejskiej na odcinku od ul. Obwiednia Południowa w Rybniku do Węzła Śródmiejskiego,

do końca 2018 r. została zmieniona w wyniku podpisania 17 aneksów (z których cztery dotyczyły terminów realizacji dwóch obiektów drogowych wyszczególnionych w umowie). Zmian dokonano zgodnie z przesłankami określonymi w § 18 tej umowy i wynikały one z niezbędnych i koniecznych robót dodatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 701-748)

Oprócz ww. aneksów, zmiana terminów wykonania ww. umowy nastąpiła w 2017 r., jak uzasadniano, w związku z brakiem możliwości wycinki drzew w okresie lęgowym ptaków, wynikającym z decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych nr WOOŚ.4200.6.2012.AD.70 z dnia 17 października 2014 r., wg której w okresie od marca do 16 października obowiązywał zakaz wycinki zieleni. Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił: „W związku z terminem wyboru Wykonawcy oraz podpisaniem umowy, który przypadł na dzień 25 kwietnia 2017 r., mając na uwadze (...) zapisy decyzji środowiskowej oraz stanowisko RDOŚ, Wykonawca dysponował

²¹ Umowa nr D-IV.272.2.2017, dalej: umowa na roboty budowlane.

ograniczonym dostępem do terenu, na którym mógł prowadzić prace. Wycinkę drzew Wykonawca rozpoczął od 16 października 2017 roku, a Zamawiający mając na uwadze ww. ograniczenia uzgodnił termin realizacji zadania nr 1 na dzień 3 września 2019 r. Przesunięte również zostały terminy realizacji tzw. kamieni milowych, tj. realizacji obiektu nr WGP-02 na dzień 3 września 2018 r. Po ustaleniu ww. terminów zatwierdzony został harmonogram robót nr 3, który zakładał zakończenie Zadania nr 1 do dnia 3 września 2019 roku (...).

Na koniec 2018 r. stwierdzono około dwumiesięczne opóźnienie w stosunku do ww. harmonogramu, przy czym należy zasygnalizować, że z uwagi na brak dostępności terenu w początkowej fazie realizacji zadania opóźnienia sięgały 5 miesięcy. Na powyższe miały również wpływ dodatkowe zakresy robót, które wynikały z zastanych warunków gruntowo-wodnych a które wymagały wykonania dodatkowych wzmocnień podłoża. (...) Niezależnie od tego wpływ na realizację kontraktu miała niewątpliwie koniunktura na rynku budowlanym, z którą musiał zmierzyć się Wykonawca. Dotyczyło to głównie rosnących cen materiałów i usług jak również braku siły roboczej, a tym samym trudności w pozyskaniu podwykonawców.

Zastępca Prezydenta po otrzymaniu wniosku Wykonawcy robót budowlanych o przedłużenie terminów określonych w umowie z 25 kwietnia 2017 r. oraz po uzyskaniu aprobującej opinii Koordynatora Czynności Nadzoru Inwestorskiego i po otrzymaniu notatki służbowej z dnia 14 grudnia 2017 r., odnoszącej się do ww. wniosku, podpisanej przez Kierującą Referatem BDR i Naczelnika Wydziału Dróg Urzędu, wyraził zgodę (odrębna adnotacja na ww. notatce służbowej) na wydłużenie terminów wykonania tych robót dla poszczególnych etapów. Następnie w piśmie z 15 grudnia 2017 r. skierowanym do Wykonawcy²², „przyjął do wiadomości” nowy termin 3 września 2018 r. na realizację wiaduktu nad linią kolejową kopalni piasku Kotłarnia oraz określił nowe terminy realizacji poszczególnych etapów budowy drogi (zadanie nr 1 z umowy na roboty budowlane z 25 kwietnia 2017 r.) na 3 września 2019 r.

Nie zawarto aneksu do umowy na roboty budowlane, odnoszącego się do zmian terminów wykonywania robót budowlanych wprowadzonych ww. pismem z 15 grudnia 2017 r.

Zastępca Prezydenta podał, iż nie było i nie ma podstaw do zawarcia aneksu do umowy na roboty budowlane, w zakresie wydłużenia terminów jej realizacji z powodu zakazu wycinki zieleni w 2017 r., ponieważ w § 18 ust. 1 tej umowy zawarto enumeratywny wykaz sytuacji, kiedy umowa może zostać zmieniona i nie przewidziano tam możliwości zmiany umowy z ww. powodu.

(dowód: akta kontroli str. 910-981, 989-990, 1498, 1554-1625)

Przedstawiony wyżej sposób wydłużenia terminów stanowił istotną zmianę umowy na roboty budowlane i był niezgodny z art. 144 ustawy Pzp, co szczegółowo przedstawiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w pkt. 1 sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

3. Kwoty zaplanowane na realizację Projektu na 2018 r., wg przedkładanych co kwartał do IZ RPO WSL harmonogramach składania wniosków o płatność, ulegały zmianom. W pierwotnym (złożonym w I kw. 2017 r.) harmonogramie zaplanowano płatności w wys. 80 150,34 tys. zł, a na koniec 2018 r. płatności określono na kwotę 130 997,98 tys. zł, co wiązało się z opóźnieniami w realizacji zadania nr 2 Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 136-210, 1483, 1727-1728)

²² Nr D-IV.7013.9.2017 (2017-129709).

4. Za 2018 r. złożono 9 wniosków o płatność, z czego (wg stanu na 28 lutego 2019 r.) 8 zostało zatwierdzonych do zapłaty²³.

(dowód: akta kontroli str. 213-217)

Na wyodrębnione konto bankowe do obsługi Projektu, na podstawie złożonych wniosków o płatność²⁴, wpłynęło w 2018 r. 131 465,4 tys. zł (refundacje - 20 047,3 tys. zł i zaliczki - 111 418,1 tys. zł, z których Miasto zwróciło kwotę niewykorzystaną w wysokości 13 294,8 tys. zł).

W 2018 r., w dwóch przypadkach Miasto otrzymało z IZ RPO WSL refundację środków z tytułu realizacji Projektu²⁵ z opóźnieniem 13 i 5 dni w stosunku do warunków określonych w umowie o dofinansowanie. IZ RPO WSL przekroczyła 90-dniowy termin na ich przekazanie²⁶.

Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił, że w 2018 r. terminy otrzymywania środków europejskich nie utrudniały realizacji Projektu oraz stwierdził, iż nie wystąpiły opóźnienia w płatnościach na rzecz kontrahentów z powodu późniejszego otrzymania ww. środków.

(dowód: akta kontroli str. 213-217A, 249-299, 349-385, 590-618, 1484)

5. Według § 14 ust. 1 umowy o dofinansowanie Miasto Rybnik było zobowiązane do systematycznego monitorowania przebiegu realizacji Projektu oraz niezwłocznego informowania IZ RPO WSL o ewentualnych problemach lub o zamiarze zaprzestania jego realizacji. O dokonanych zmianach do umowy na roboty budowlane i podpisanych aneksach nie poinformowano IZ RPO WSL. Ponadto, w części sprawozdawczej wniosków o płatność złożonych do IZ RPO WSL w okresie od 2 stycznia 2018 r. do 18 stycznia 2019 r., nie podawano informacji o opóźnieniu w realizacji robót budowlanych w ramach Projektu i określeniu nowych (późniejszych) terminów ich wykonania, co szczegółowo przedstawiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w pkt. 2 sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

Przebieg realizacji Projektu był monitorowany. Na radach budowy Koordynator Czynności Nadzoru Inwestorskiego dokonywał analiz harmonogramu robót, a czynności te były udokumentowane w protokołach z rady budowy. Ponadto, Wykonawca przedkładał Dienne Raporty Pracy, z których wynikało ile osób było zatrudnionych na poszczególnych etapach i obiektach, i jakie roboty były wykonywane. W celu sprawnej realizacji inwestycji w trybie pilnym rozpatrywano umowy podwykonawcze, których przedmiotem były roboty budowlane jak również usługi i dostawy oraz wnioski o zatwierdzenie ewentualnych robót dodatkowych. Na radach budowy Inżynier Kontraktu wykazywał opóźnienia, mobilizował Wykonawcę i wnioskował o przedkładanie dodatkowych harmonogramów robót dla zagrożonych asortymentów robót.

Zastępca Prezydenta, w sprawie informowania IZ RPO WSL o ewentualnych problemach w trakcie realizacji Projektu, wyjaśnił: „na telefoniczne żądanie Urzędu Marszałkowskiego w dniu 28 sierpnia 2018 roku zostało wysłane pismo, w którym zawarto informację o wykonanych pracach na każdym z etapów realizowanego zadania. Ponadto poinformowano, że w związku z brakiem możliwości wycinki

²³ Jeden wniosek nr WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-015-01 za okres od 7 listopada 2018 r. do 5 grudnia 2018 r., który obejmował refundację i sprawozdanie, nie został rozpatrzony do 28 lutego 2018 r. i posiadał w systemie LSI status przyjętego przez IZ RPO WSL.

²⁴ Jeden wniosek złożony w 2017 r., a 8 w 2018 r.

²⁵ WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-008 (dot. refundacji kwoty 2 839,3 tys. zł) oraz WNP-RPSL.06.01.00-24-01HF/16-011 (dot. refundacji kwoty 1 266,6 tys. zł).

²⁶ Termin określony w § 11 ust. 19 umowy o dofinansowanie i odpowiednio § 11 ust. 20 aneksu nr 1 z 12 czerwca 2018 r. do tej umowy.

drzew od 28 kwietnia 2017 roku do 16 października 2017 roku był ograniczony dostęp do placu budowy, i powstała niemożność wykonania zaplanowanych robót. W związku z tym termin wykonania robót budowlanych został przesunięty. Zgodnie z aktualnym harmonogramem robót złożonym przez Wykonawcę prace budowlane mają być zakończone do końca IV kwartału 2019. W związku z tym rozliczenie z Wykonawcą robót nastąpi w I kwartale 2020 roku, a tym samym zakończenie umowy o dofinansowanie projektu i jej rozliczenie 30 czerwca 2020 roku."

(dowód: akta kontroli str. 991, 989-990, 1143-1471)

Odnosnie informowania IZ RPO WSL o nieprawidłowościach powstałych w trakcie realizacji Projektu Prezydent stwierdził, że nieprawidłowości nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 887)

6. W Mieście nie analizowano rezultatów i efektów Projektu, gdyż w Projekcie założono osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu dopiero po jego zakończeniu. Prezydent Miasta wyjaśnił m.in., że: *Po zakończeniu robót budowlanych zostanie przeprowadzony dwukrotnie audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego tj. przed zawiadomieniem o zakończeniu budowy oraz po upływie 12 miesięcy od dnia oddania drogi do użytkowania.(...) Natomiast w terminie jednego roku po oddaniu do użytkowania odcinka drogi między innymi zgodnie z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach należy przedłożyć do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska analizę porealizacyjną w zakresie oddziaływania akustycznego przedmiotowej drogi na tereny podlegające ochronie akustycznej. Działania te oraz wyniki będą podstawą do oceny rezultatów i efektów wynikających z realizacji celu głównego i celów pośrednich.*

(dowód: akta kontroli str. 1724-1725)

7. W 2017 r. i 2018 r. przeprowadzone zostały w Urzędzie kontrole związane z realizacją Projektu przez:

- a) Urząd Zamówień Publicznych - Departament Kontroli Zamówień Publicznych – kontrola uprzednia w 2017 r. zamówienia publicznego dotyczącego udzielenia zamówienia na wykonywanie robót budowlanych w ramach Projektu,
- b) IZ RPO WSL, w okresie od 29 marca do 26 kwietnia 2017 roku oraz kolejna w okresie od 24 do 26 lipca 2017 r.,
- c) Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Katowicach, w dniach 27 listopada 2017 r., 14 maja 2018 r., 16 sierpnia 2018 r., 11 grudnia 2018 r. - w trakcie realizacji robót budowlanych na placu budowy.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 132-135, 1077-1082, 1111-1142)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W toku realizacji zadania dokonano (pismem z 15 grudnia 2017 r.) zmiany postanowień umowy na roboty budowlane, zawartej 25 kwietnia 2017 r. w wyniku przetargu nieograniczonego, polegającej na wydłużeniu części terminów wykonania robót budowlanych określonych w jej § 5, co było niezgodne z art. 144 ust.1 ustawy Pzp, który zakazuje zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. Nie wystąpiła bowiem, żadna z przesłanek określonych art. 144 ust. 1 pkt 1-6 Pzp, umożliwiająca zmianę zawartej umowy, a wydłużenie terminów miało charakter istotny w rozumieniu art. 144 ust. 1e pkt 2 lit.a) i b) Pzp. Zmiany terminów realizacji umowy na wniosek Wykonawcy dokonał Zastępca Prezydenta Miasta w piśmie nr D-IV.7013.9.2017

(2017-129709) z 15 grudnia 2017 r. skierowanym do Prezesa Zarządu PUT INTERCOR Sp. z o.o. w Zawierciu.

Według treści ww. pisma, Zastępca Prezydent Miasta przyjął do wiadomości, że „brak możliwości wycinki drzew przyczynił się do ograniczenia dostępu do placu budowy i uniemożliwił wykonanie robót zaplanowanych zatwierdzonym harmonogramem robót przez okres czasu wynoszący 172 dni.” Stwierdził również: „Roboty budowlane na obiekcie WGP-02 zgodnie z podpisaną umową i zatwierdzonym harmonogramem robót zostały zaplanowane do wykonania w terminie do 15.12.2017 r., tj. przed wystąpieniem okresu zimowego. W związku z powyższym przyjmuję do wiadomości termin wykonania przedmiotowego obiektu na dzień 3.09.2018 r.” Ponadto z uwagi na planowane w umowie (§5 pkt 1 lit. a-c) zakończenie robót budowlanych na etapach I, II, III i IV do 15 grudnia 2018 r., tj. przed okresem zimowym, Prezydent Miasta w ww. piśmie określił termin wykonania robót na tych etapach na dzień 3 września 2019 r., który uwzględniał „172 dni kiedy to nie było możliwości wykonywania robót zaplanowanych wg zatwierdzonego harmonogramu prac”.²⁷ W ww. piśmie Zastępca Prezydenta Miasta poinformował także wykonawcę, że nie ma podstaw do naliczenia kar umownych z tytułu niewykonania robót objętych umową na roboty budowlane w terminach wskazanych w jej §5 oraz oczekiwał, że wykonawca nie będzie wysuwał wobec Miasta jakichkolwiek roszczeń finansowych z uwagi na wydłużony okres realizacji umowy.

(dowód: akta kontroli str. 701-713, 910-911)

Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił: „W piśmie z dnia 15.12.2017 r. nie wyraziłem zgody na zmianę poszczególnych terminów wykonania określonych w § 5 pkt 1 a-e umowy nr D-IV.272.2.2017 z dnia 25.04.2017 r., ale przyjąłem do wiadomości, że brak możliwości wycinki drzew przyczynił się do ograniczenia dostępu do placu budowy i uniemożliwił wykonanie robót zaplanowanych zatwierdzonym harmonogramem robót przez okres czasu wynoszący 172 dni. W związku z tym przyjąłem do wiadomości informację o terminie wykonania obiektu WGP-02 na dzień 3.09.2018 r., oraz robót budowlanych na etapie I, II, III i IV na dzień 3.09.2019 r.”

Stanowisko takie podtrzymał w złożonych wyjaśnieniach również Prezydent Miasta, jednocześnie zwracając uwagę, że (...) zgodnie z kodeksem cywilnym niewykonanie umowy nie powoduje automatycznie jej rozwiązania czy też wygaśnięcia. W takim przypadku jest to niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy przez przedsiębiorstwo. Jeżeli zaś niewykonanie umowy nastąpiło wskutek okoliczności, za które wykonawca nie ponosi odpowiedzialności a taka sytuacja ma miejsce na przedmiotowym zadaniu to wtedy przekroczenie terminu wykonania umowy nie powoduje popadnięcia wykonawcy w zwłokę, czy zawinione przekroczenie terminu wykonania. To z kolei oznacza, że nie ma możliwości naliczania na rzecz zamawiającego kar umownych czy też domagania się przez Zamawiającego wykonania zobowiązania w dodatkowym czasie wyznaczonym jednostronnie przez Zamawiającego.

W związku z powyższym po przeanalizowaniu przez pracowników złożonego przez Wykonawcę pisma określiłem termin wykonania robót budowlanych na etapie I, II, III oraz IV na dzień 3 września 2019 roku. Ponadto poinformowałem Wykonawcę, że nie widzę podstaw do naliczania kar umownych z tytułu niewykonania robót objętych umową w terminach wskazanych w § 5 łączącej nas umowy oraz że oczekuję iż Wykonawca w stosunku do miasta nie będzie rościć jakichkolwiek żądań w zakresie roszczeń finansowych z uwagi na wydłużony okres realizacji robót

²⁷ Nie zmieniono terminu wykonania obiektu WGP-06 określonego pierwotnie na 15 grudnia 2018 r.

budowlanych. Wykonawca po otrzymaniu pisma przedstawił stosowny harmonogram, który został zatwierdzony przez Koordynatora Czynności Nadzoru Inwestorskiego."

(dowód: akta kontroli str. 1495, 1722)

NIK nie podziela wyjaśnień Zastępcy Prezydenta Miasta i Prezydenta Miasta, wg których nie wyrażono w ww. piśmie z 15 grudnia 2017 r. zgody na wydłużenie terminów wykonania robót budowlanych, ponieważ w konsekwencji zapisów ww. pisma, skierowanego do Wykonawcy w odpowiedzi na jego wniosek o przedłużenie terminów realizacji umowy na roboty budowlane:

- zrezygnowano z naliczania kar umownych z tytułu niewykonania robót w terminach pierwotnych wskazanych w § 5 umowy,
- uwzględniono w zaktualizowanych terminach dla obiektu WGP-02 oraz dla etapów I-IV wydłużenie ich realizacji (wg ww. pisma - odpowiednio do 3 września 2018 r. i do 3 września 2019 r.), co skutkowało ustaleniem późniejszego zakończenia realizacji umowy,
- dokonano zatwierdzenia harmonogramu robót przedstawionego przez Wykonawcę, w którym uwzględniono wydłużenie terminów ich wykonania w oparciu o ww. pismo z 15 grudnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 900A, 1498-1499)

NIK nie podziela także stanowiska Prezydenta Miasta, wg którego Wykonawca z którym zawarto umowę na roboty budowlane nie ponosi odpowiedzialności za wystąpienie okoliczności skutkujących brakiem możliwości jej realizacji w okresie lęgowym ptaków. Informacja o zakazie prowadzenia takiej wycinki była bowiem zapisana w sposób jednoznaczny w projekcie wykonawczym stanowiącym załącznik do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia dot. postępowania przetargowego na realizację robót budowlanych w ramach Projektu. Potwierdził to Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśniając przyczyny niezłączenia do SIWZ decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska nr WOOŚ.4200.6.2012.AD.70 z 17 października 2014 r., w której zawarto nakaz wykonywania wszelkich prac związanych z wycinką zieleni w okresie od 16 października do końca lutego, tj. poza okresem lęgowym ptaków, stwierdzając: „(...) *nie załączyłem [do SIWZ – przypis NIK] decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska ponieważ uznałem, że udostępniając projekt wykonawczy zawierający wszystkie elementy w tym również wynikające z decyzji środowiskowej obostrzenia i ograniczenia jest wystarczającą informacją dla potencjalnych oferentów. Potwierdzeniem trafności tej tezy jest fakt, iż żaden z oferentów nie wystąpił o udostępnienie tego dokumentu na etapie procedury przetargowej mając jednocześnie wiedzę, że dokument taki istnieje gdyż do SIWZ dołączono postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach uzgadniające realizację przedsięwzięcia na etapie powtórnej oceny oddziaływania na środowisko.*”

(dowód: akta kontroli str. 1500)

W ocenie NIK, powoływanie się przez Wykonawcę na brak wiedzy o zakazie wycinki zieleni w okresie lęgowym, z powodu niezamieszczenia przez Miasto na stronie internetowej dot. przetargu decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, z której taki zakaz wynikał, nie może stanowić okoliczności zwalniającej ze zobowiązań wynikających ze złożonej przez niego oferty, m.in. w zakresie zaproponowanych terminów realizacji robót. Informacja o zakazie wycinki w okresie lęgowym ptaków była bowiem dostępna potencjalnym wykonawcom, ponieważ została zamieszczona w dokumentacji wykonawczej stanowiącej załączniki do SIWZ.

Oferent przystępujący do przetargu miał możliwość zapoznania się z wymaganiami w powyższym zakresie włącznie z treścią decyzji środowiskowej dochowując należytej staranności przed złożeniem oferty.

Zdaniem NIK, nieuzasadnionym było również, mając na uwadze zakaz wynikający z decyzji środowiskowej z 17 października 2014 r., powoływanie się przez Miasto Rybnik²⁸ na możliwość wycinki zieleni w okresie od marca do 16 października w oparciu o zapisy Informacji Generalnego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 10 sierpnia 2012 r.²⁹, po dokonaniu inwentaryzacji i pod nadzorem ornitologa. Stanowiska Miasta w tym zakresie nie podzielił Wykonawca stwierdzając, że zapisy decyzji środowiskowej są jednoznaczne i jakiekolwiek działania dot. wycinki zieleni narażają go na odpowiedzialność za nieprzestrzeganie przepisów dot. ochrony środowiska. Potwierdził to Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach w postanowieniu z dnia 1 sierpnia 2017 r. wyjaśniającym treść decyzji środowiskowej z 17 października 2017 r., w którym jednoznacznie stwierdził, że zakaz wycinki zieleni określony w pkt I.2.1.14 tej decyzji nie dopuszcza możliwości wycinki drzew i krzewów w okresie lęgowym pod nadzorem przyrodniczym.

(dowód: akta kontroli str. 925-956, 1503-1510, 1514-1515, 1554-1625, 1834-1841)

NIK zwraca przy tym uwagę, że zaakceptowanie przez Miasto wydłużenia terminów realizacji robót budowlanych, uwzględniając także zaistniałą sytuację na rynku budowlanym (ograniczenia w dostępie do materiałów i siły roboczej), stwarza ryzyko niedochowania terminu zakończenia realizacji Projektu określonego w umowie o dofinansowanie na 30 czerwca 2020 r.

2. Urząd nie wywiązał się z obowiązków wobec IZ RPO WSL wynikających z umowy o dofinansowanie przekazywania na bieżąco informacji o zmianach dotyczących zawartej 25 kwietnia 2017 r. przez Miasto umowy na wykonywanie robót budowlanych w ramach Projektu.

2.1. Urząd do dnia 31 stycznia 2019 r. nie przekazał do IZ RPO WSL 16 z 17 aneksów do umowy na roboty budowlane, zawartych w okresie od 2 listopada 2017 r. do 17 grudnia 2018 r., co było niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 4 umowy o dofinansowanie, wg którego beneficjent był zobowiązany do niezwłocznej aktualizacji informacji o zamówieniach/postępowaniach w Projekcie, dokonywanej w wersji elektronicznej z wykorzystaniem Lokalnego Systemu Informatycznego 2014 (LSI 2014). Zgodnie z „Instrukcją wypełniania Rejestru postępowań/zamówień i dokumentów w ramach LSI 2014 dla projektu dofinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego”³⁰, kontrakty/umowy z wykonawcami należało wykazywać na bieżąco (tzn. niezwłocznie po podpisaniu umowy/aneksu do umowy z wykonawcą).³¹

(dowód: akta kontroli str. 24, 82)

Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił, że do IZ RPO WSL przekazano pocztą elektroniczną w dniu 20 września 2017 r. umowę zawartą z Wykonawcą robót budowlanych z 25 kwietnia 2017 r. i aneks nr 1 z 24 lipca 2017 r. Ponadto stwierdził:

²⁸ W składanych wyjaśnieniach i stanowisku przekazanym Wykonawcy robót budowlanych zawartym w piśmie z 26 maja 2017 r. (nr D-IV.7013.1.2017-2017-52226).

²⁹ Nr DOP-OR.075.03.5.2012.ep.1 w zakresie stosowania przepisów dotyczących ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów w ramach realizacji przedsięwzięć współfinansowanych przez Unię Europejską.

³⁰ Załącznik nr 3 do Uchwały nr 692/250/V/2018 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 27.03.2018r.

³¹ Instrukcja wypełniania Rejestru postępowań/zamówień i dokumentów w ramach Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI) - zapis w pkt 2.3. Rejestr kontraktów/umów /dokumentów.

„Zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych każdorazowo po dokonaniu zmiany umowy poprzez zawarcie aneksu zamawiający przekazał Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zmianie umowy.”

(dowód: akta kontroli str. 1713)

Odnosząc się do powyższego NIK zauważa, że przekazanie Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń o zmianie umowy nie jest tożsame z przekazaniem takich informacji do IZ RPO WSL.

Kierująca RBDR stwierdziła: *„Do IZ RPO WSL nie przekazano aneksów od nr 2-17 do umowy (...) ponieważ aneksy od nr 1 do nr 8 i od 12 do 15 oraz 17 w szczególności dotyczą wykonania robót koniecznych, które są wydatkami niekwalifikowanymi finansowanymi z budżetu Miasta Rybnik oraz dotacji celowej z Miasta Żory. (...) Ponadto aneksy od nr 9 do nr 11 dotyczą wydłużenia terminu realizacji obiektu WGP-02 do 90 dni a aneks nr 16 wydłużenia terminu realizacji obiektu WGP-06 o 135 dni. Zgodnie z Umową o dofinansowanie termin wykonania zadania „Budowa Drogi Regionalnej Racibórz-Pszczyna na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik – etap I został określony na 30 czerwca 2020 r. więc terminy wydłużenia wykonania obiektu WGP-02 i WGP-06 nie powodują zagrożenia terminu realizacji zadania określonego umową o dofinansowanie. Jednocześnie informuję, że przedmiotowe aneksy muszą być dołączone do wniosku o płatność końcową, co zostanie wykonane. Z przyczyn wskazanych powyżej tj. na etapie składania wniosków o płatność pośrednią i płatność zaliczkową (...) [Naczelnik Wydziału Dróg Urzędu Miasta Rybnika – przypis NIK] jako osoba kontaktująca się bezpośrednio poprzez system podjął decyzje o nie przekazywaniu aneksów do IZ RPO WSL na tym etapie.”*

(dowód: akta kontroli str. 1782-1783)

NIK nie podziela powyższej argumentacji ponieważ obowiązkiem beneficjenta jest gromadzenie na bieżąco poprzez moduł „Rejestr postępowań/zamówień i dokumentów” LSI 2014-2020 informacji o zamówieniach realizowanych w ramach projektu dotyczących wydatków kwalifikowalnych, a umowa na roboty budowlane dotyczyła właśnie takiej kategorii wydatków i nawet jeśli zmiany dotyczyły kwot niekwalifikowalnych to jednak były wprowadzane w ramach zamówienia (umowy) dotyczącego wydatków kwalifikowalnych. Ponadto 4 aneksy dotyczyły wydłużenia terminu realizacji umowy na roboty budowlane, które były istotne dla całego Projektu i informacje w tym zakresie powinny być niezwłocznie przekazane do IZ RPO WSL.

Zgodnie z „Przewodnikiem dla beneficjentów EFRR RPO WSL 2014-2020, pkt 5.4 Kontrola zamówień”, beneficjent był zobowiązany do dostarczenia IZ RPO WSL nośnik elektroniczny (np. płytę CD) lub za pośrednictwem ePUAP/SEKAP lub LSI 2014-2020 pełną dokumentację z każdego postępowania o udzielenie zamówienia wykazanego w module „Rejestr postępowań/zamówień i dokumentów” LSI 2014-2020, wśród których wymieniono m.in. umowę z Wykonawcą wraz z ewentualnymi zmianami. Nie ma w tych przepisach żadnych wyjątków uzasadniających odstępianie od przekazywania do IZ RPO WSL zmian do umów czy kontraktów, a szczególnie z przyczyn podanych w powyższych wyjaśnieniach. Aneksy do umów należało więc przekazać bez zbędnej zwłoki w sposób ustalony w dokumentacji IZ RPO WSL.

2.2. W części sprawozdawczej wniosków o płatność złożonych do IZ RPO WSL w okresie od 2 stycznia 2018 r. do 18 stycznia 2019 r., nie podano informacji o opóźnieniu w realizacji robót budowlanych w ramach Projektu i określeniu nowych (późniejszych) terminów ich wykonania, ustalonych w:

- piśmie nr D-IV.7013.9.2017 (2017-129709) z dnia 15 grudnia 2017 r. podpisanym przez Zastępcę Prezydenta Miasta skierowanym do Wykonawcy umowy na roboty budowlane,
- czterech aneksach do ww. umowy na roboty budowlane: nr 9 z 4 września 2018 r., nr 10 z 1 października 2018 r., nr 11 z 29 października 2018 r., nr 16 z 13 grudnia 2018 r.

Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił: „*W dotychczasowych wnioskach o płatność nie zawarto informacji odnośnie wydłużenia realizacji umowy nr D-IV.272.2.2017 z 25 kwietnia 2017r. ponieważ termin zakończenia realizacji projektu nie jest zagrożony w odniesieniu do terminu wynikającego z umowy o dofinansowanie.*”

(dowód: akta kontroli str. 217-587, 910-911, 701-743, 1714)

Zdaniem NIK, ustalenie w piśmie z 15 grudnia 2017 r. i późniejszych aneksach do umowy na roboty budowlane nowych wydłużonych terminów wykonania robót o:

- ponad 8 miesięcy dla etapów I-IV (pierwotnie wg umowy – 15 grudnia 2018 r., po zmianie wg pisma z 15 grudnia 2017 r. – 3 września 2019 r.),
- ponad 11 miesięcy dla obiektu WGP-02 (pierwotny termin 15 grudnia 2017 r., po zmianach wg pisma z 15 grudnia 2017 r. i aneksów do umowy na roboty budowlane – 2 grudnia 2018 r.),
- ponad 4 miesiące dla obiektu WGP-06 (pierwotny 15 grudnia 2018 r., po zmianie na podstawie aneksu do umowy na roboty budowlane – 29 kwietnia 2019 r.),

stanowiło wystarczającą przesłankę do uznania ich za istotne zdarzenia w trakcie realizacji Projektu, o których należało na bieżąco powiadamiać IZ RPO WSL, niezależnie od tego jaki wpływ będą miały na termin zakończenia realizacji Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 218-587, 701-748, 910-911, 1713-1714)

Ogólna informacja o opóźnieniach spowodowanym brakiem możliwości wycinki zieleni przez Wykonawcę w okresie od kwietnia do października 2017 r. została podana dopiero w piśmie z dnia D-IV.042.1.2017 z 28 sierpnia 2018 r., w nawiązaniu do rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w tym samym dniu z przedstawicielem Urzędu Marszałkowskiego.

NIK zauważa, że w ww. piśmie z 28 sierpnia 2018 r. do IZ RPO WSL nie podano szczegółowych informacji o zaktualizowanych terminach wykonania robót dla poszczególnych etapów ani nie załączono żadnych dokumentów w tym zakresie (np. pisma z 15 grudnia 2017 r. czy czterech aneksów do umowy na roboty budowlane). Stwierdzono jedynie, że w związku z brakiem możliwości wycinki drzew od 28 kwietnia 2017 roku do 16 października 2017 roku był ograniczony dostęp do placu budowy i powstała niemożność wykonania zaplanowanych robót, co skutkowało przesunięciem terminu wykonania robót budowlanych, i zgodnie z aktualnym harmonogramem robót złożonym przez Wykonawcę robót, prace budowlane mają być zakończone do końca IV kwartału 2019 r.

NIK zwraca także uwagę, że wydłużony pismem z 15 grudnia 2017 r. termin wykonania robót upływa 3 września 2019 r., tj. w III kwartale 2019 r., co było sprzeczne z informacją zawartą w ww. piśmie z 28 sierpnia 2018 r. o planowanym zakończeniu do końca IV kw. 2019 r. W piśmie tym jednocześnie powołano się na harmonogram, który do dnia 31 stycznia 2019 r. nie został zatwierdzony przez Zamawiającego właśnie z powodu przekroczenia ustalonych terminów.

(dowód: akta kontroli str. 1498-1499, 1714)

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny, wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. niezwłoczne przekazanie do IZ RPO WSL dokumentów potwierdzających dokonane zmiany w umowie na wykonanie robót budowlanych w ramach Projektu,
2. przedstawienie, w części sprawozdawczej kolejnych wniosków o płatność do IZ RPO WSL, informacji o opóźnieniach w realizacji robót budowlanych w ramach Projektu i określeniu nowych (późniejszych) terminów ich wykonania.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61 b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 29 marca 2019 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler nadzorujący
Katarzyna Pisula-Jawor
doradca ekonomiczny**

p.o. DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach

Piotr Miklis

